

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 138/11

Λουξεμβούργο, 21 Δεκεμβρίου 2011

Απόφαση στην υπόθεση C-28/09
Επιτροπή κατά Αυστρίας

Η απαγόρευση κυκλοφορίας των φορτηγών που μεταφέρουν ορισμένα εμπορεύματα στον αυτοκινητόδρομο της κοιλάδας του Ινν στο Τιρόλο είναι ασυμβίβαστη με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων

Συγκεκριμένα, δεν αποδείχθηκε η ακαταλληλότητα των κύριων εναλλακτικών λύσεων που πρότεινε η Επιτροπή ως μέτρων λιγότερο περιοριστικών της ελεύθερης κυκλοφορίας

Ο αυτοκινητόδρομος A 12 στην κοιλάδα του Ινν, στο Τιρόλο (Αυστρία), αποτελεί μία από τις κυριότερες οδούς επικοινωνίας μεταξύ της νότιας Γερμανίας και της Βόρειας Ιταλίας. Έχοντας διαπιστώσει υπέρβαση στον εν λόγω αυτοκινητόδρομο της ετήσιας οριακής τιμής του διοξειδίου του αζώτου (NO₂), η οποία έχει καθοριστεί με δύο ευρωπαϊκές οδηγίες¹, η Αυστρία έλαβε μέτρα για τη μείωση της μόλυνσης στο επίπεδο που ορίζουν οι εν λόγω οδηγίες. Προς τούτο, οι αυστριακές αρχές επέβαλαν, το 2003, απαγόρευση κυκλοφορίας των φορτηγών άνω των 7,5 τόνων που μετέφεραν ορισμένα εμπορεύματα (απορρίμματα, χαλίκια, πέτρες, μηχανοκίνητα και ρυμουλκούμενα οχήματα, ξυλεία και φελλό) σε τμήμα του αυτοκινητόδρομου A 12, μήκους 46 χλμ.

Ωστόσο, με απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2005, το Δικαστήριο 2, κατόπιν προσφυγής της Επιτροπής, έκρινε ότι η απαγόρευση ήταν ασυμβίβαστη με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων διότι ήταν δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, δηλαδή την προστασία της ποιότητας του αέρα.

Κατόπιν της αποφάσεως αυτής, οι αυστριακές αρχές εφάρμοσαν σταδιακά νέα μέτρα για να εξασφαλιστεί η μη υπέρβαση των οριακών τιμών του διοξειδίου του αζώτου που καθορίζονται με τις οδηγίες. Τα μέτρα αυτά περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, περιορισμό της ταχύτητας στα 100 χλμ/ώρα σε τμήμα του αυτοκινητόδρομου A 12, ο οποίος αντικαταστάθηκε στη συνέχεια με κυμαινόμενο όριο ταχύτητας, καθώς και απαγόρευση της κυκλοφορίας των βαρέων φορτηγών ορισμένων προδιαγραφών Euro3.

Επειδή δεν υπήρξε βελτίωση της ποιότητας του αέρα στον αυτοκινητόδρομο A 12, οι αυστριακές αρχές επέβαλαν απαγόρευση κυκλοφορίας για τα φορτηγά άνω των 7,5 τόνων που μετέφεραν ορισμένα προϊόντα σε τμήμα του αυτοκινητόδρομου μήκους, αυτή τη φορά, περίπου 84 χλμ. Συγκεκριμένα, θεώρησαν ότι η μεταφορά εντός της Αυστρίας των προϊόντων αυτών, των ίδιων ακριβώς με εκείνα που περιελάμβανε η απαγόρευση του 2003, έπρεπε να γίνει με εναλλακτικούς τρόπους μεταφοράς – όπως η σιδηροδρομική μεταφορά – η οποία είναι περισσότερο φιλική προς το περιβάλλον.

¹ Οδηγία 96/62/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 1996, για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος (ΕΕ L 296, σ. 55) και οδηγία 1999/30/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 1999, σχετικά με τις οριακές τιμές διοξειδίου του θείου, διοξειδίου του αζώτου και οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου, στον αέρα του περιβάλλοντος (ΕΕ L 163, σ. 41), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2001/744/ΕΚ της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2001 (ΕΕ L 278, σ. 35). Οι εν λόγω οδηγίες καταργήθηκαν από 11ης Ιουνίου 2010 από την οδηγία 2008/50/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη (ΕΕ L 152, σ. 1). Πάντως, λαμβανομένης υπόψη της ημερομηνίας των πραγματικών περιστατικών, οι οδηγίες αυτές είναι εφαρμοστέες στην παρούσα διαφορά.

² Απόφαση του Δικαστηρίου, της 15ης Νοεμβρίου 2005, Επιτροπή κατά Αυστρίας, (C-320/03), βλ. επίσης ΑΤ [97/05](#), γαλλικό κείμενο.

³ Ευρωπαϊκά πρότυπα εκπομπών, τα λεγόμενα «πρότυπα Euro».

Εντούτοις, η Επιτροπή θεώρησε ότι η νέα αυτή τομεακή απαγόρευση κυκλοφορίας στον αυτοκινητόδρομο A 12 αποτελούσε μη δικαιολογημένο εμπόδιο στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Υπό τις περιστάσεις αυτές, άσκησε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου λόγω της φερόμενης παραβάσεως.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, καταρχάς, ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να μεριμνούν ώστε το διοξείδιο του αζώτου να μην υπερβαίνει την οριακή τιμή, η οποία καθορίζεται από τις οδηγίες, εντός της επικράτειάς τους. Στο πλαίσιο αυτό, οι οδηγίες εξουσιοδοτούν τα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη μη υπέρβαση της εν λόγω οριακής τιμής. Ωστόσο, ναι μεν τα κράτη μέλη διαθέτουν διακριτική ευχέρεια να θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, πλην όμως πρέπει να την ασκούν σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων.

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η τομεακή απαγόρευση κυκλοφορίας κωλύει την οδική μεταφορά ορισμένων προϊόντων στην κοιλάδα του Inn. Πάντως, το μέτρο αυτό αποτελεί περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Ομοίως, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων για τη μεταφορά των εν λόγω προϊόντων – όπως η σιδηροδρομική μεταφορά ή η χρησιμοποίηση άλλων αυτοκινητόδρομων –, δεν αποκλείει την ύπαρξη περιορισμού. Πράγματι, υποχρεώνοντας τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να αναζητήσουν αποδοτικές εναλλακτικές λύσεις για τη μεταφορά των οικείων εμπορευμάτων, η τομεακή απαγόρευση κυκλοφορίας μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη διέλευση υπό καθεστώς διαμετακόμισης των εμπορευμάτων μεταξύ των βόρειων χωρών της Ευρώπης και της Βόρειας Ιταλίας.

Εν πάση περιπτώσει, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων μπορεί να δικαιολογηθεί εφόσον αποτελεί μέτρο κατάλληλο και αναγκαίο για την επίτευξη ενός σκοπού γενικού συμφέροντος, όπως η προστασία του περιβάλλοντος. Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η αυστριακή νομοθεσία συμβάλλει αποτελεσματικά στην προστασία του περιβάλλοντος διότι παρέχει τη δυνατότητα μειώσεως των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων και έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα στην κοιλάδα του Inn. Έτσι, η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά μέτρο κατάλληλο για την επίτευξη του σκοπού γενικού συμφέροντος.

Το Δικαστήριο εξετάζει στη συνέχεια εάν ο σκοπός αυτός μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Όπως υπογράμμισε το Δικαστήριο με την απόφαση του 2005, στα κράτη μέλη εναπόκειται, πριν από τη λήψη ενός τόσο δραστικού μέτρου, όπως η απαγόρευση κυκλοφορίας σε ένα τμήμα του αυτοκινητοδρόμου που αποτελεί ζωτικής σημασίας οδό επικοινωνίας μεταξύ ορισμένων από τα κράτη αυτά, να εξετάσουν επισταμένως τη δυνατότητα χρησιμοποίησεως άλλων μέσων που να περιορίζουν λιγότερο την ελευθερία κυκλοφορίας και να τα απορρίψουν μόνον εφόσον αποδεικνύεται σαφώς ότι ήταν απρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

Συναφώς, όσον αφορά τη λύση που πρότεινε η Επιτροπή να επεκταθεί η απαγόρευση κυκλοφορίας που επιβάλλεται στα βαρέα φορτηγά ορισμένων προδιαγραφών Euro και στα φορτηγά άλλων προδιαγραφών, το Δικαστήριο θεωρεί ότι τα πρότυπα αυτά αντικατοπτρίζουν αξιόπιστα τις πραγματικές εκπομπές των οχημάτων όσον αφορά τα οξειδία του αζώτου. Κατά το Δικαστήριο, δεν αποδείχθηκε ότι η επέκταση αυτή δεν θα μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου το ίδιο αποτελεσματικά όπως η εφαρμογή της τομεακής απαγόρευσης κυκλοφορίας.

Τέλος, όσον αφορά τη λύση της αντικαταστάσεως του κυμαινόμενου ορίου ταχύτητας με το σταθερό όριο των 100 km/h, το Δικαστήριο δεν δέχεται το επιχείρημα της Αυστριακής Κυβερνήσεως ότι το μέτρο αυτό δεν θα τηρηθεί στην πράξη από τους χρήστες του αυτοκινητόδρομου. Στο πλαίσιο αυτό, η Αυστρία δεν μπορεί να βασίζεται στη μετρηθείσα στη συγκεκριμένη περιοχή μέση ταχύτητα, δηλαδή τα 103 χλμ/ώρα, για να εκτιμήσει τα αποτελέσματα της εφαρμογής ενός σταθερού ορίου ταχύτητας 100 χλμ/ώρα. Υποχρεούται, αντιθέτως, να εξασφαλίσει την αποτελεσματική τήρηση του ορίου αυτού με τη λήψη δεσμευτικών μέτρων συνοδευόμενων ενδεχομένως από κυρώσεις. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η λύση που προτείνει η Επιτροπή παρουσιάζει ένα δυναμικό μειώσεως των

εκπομπών του διοξειδίου του αζώτου το οποίο δεν ελήφθη επαρκώς υπόψη από το εν λόγω κράτος μέλος.

Επομένως, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Αυστρία, θεσπίζοντας τομεακή απαγόρευση κυκλοφορίας χωρίς να έχει προηγουμένως εξετάσει τη δυνατότητα λήψης άλλων μέτρων λιγότερο περιοριστικών για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, περιόρισε δυσανάλογα την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως στρέφεται κατά κράτους μέλους το οποίο, κατά την Επιτροπή ή ένα άλλο κράτος μέλος, δεν τηρεί τις υποχρεώσεις που υπέχει από το κοινοτικό δίκαιο. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο. Σε περίπτωση που η Επιτροπή θεωρήσει ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106